

SAMI PRESODITE, ALI SO IZHODIŠČA NOVE POKOJNINSKE REFORME PRAVIČNA DO SLOVENSKEGA DELAVCA

OPOMBA: Celoten tekst izhodišč najdete na spletni strani http://www.mddsz.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/.

Reforma se naj bi izvedla v dveh korakih:

1. modernizacija (od 1. januarja 2011 dalje),
2. reforma (od 1. januarja 2015 dalje).

MODERNIZACIJA POKOJNINSKEGA SISTEMA	MOŠKI	ŽENSKA	OPOMBE, POJASNILA IN PRIMERJAVE
Začetek izvajanja modernizacije	1. januarja 2011	1. januarja 2011	
Prehodna obdobja za modernizacijsko zaostritev upokojitvenih pogojev	2011 - 2020	2011 - 2020	<p><i>Dogovor o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji, ki ga je ZSSS z vlado podpisala 28. 4. 1999, je določil precej daljša prehodna obdobja – od 9 do 23 let.</i></p> <p><i>Upokojitveni pogoji se ostrijo od 3 do 6 mesecev na leto. V predlagani novi reformi se naj bi ostrili kar do 2 leti na leto.</i></p>
Minimalna upokojitvena starost (pred to starostjo ni možna starostna upokojitev)	60 let (in hkrati najmanj 40 let pokojninske dobe)	60 let (in hkrati najmanj 38 let pokojninske dobe)	<p><i>V letu 2009 znaša minimalna upokojitvena starost:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>za moške 58 let (hkrati najmanj 40 let pokojninske dobe) in</i> • <i>za ženske 56 let in 4 meseci (hkrati najmanj 37 let pokojninske dobe).</i>
Polna upokojitvena starost (ko ni nič več malusov)	65 let	65 let	<p><i>V letu 2009 znaša polna upokojitvena starost:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>za moške 63 let in</i> • <i>za ženske 56 let in 4 mesece.</i>

<p>Kriteriji za znižanje polne upokojitvene starosti 65 let</p>	<p>za zavarovalno dobo pred 18. letom starosti</p>	<p>za zavarovalno dobo pred 18. letom starosti</p>	<p>IZRAČUN UČINKA:</p> <p><i>Prvi izračun temelji na ekstremnem primeru z največ učinka. Kdor se je zaposlil na svoj 15. rojstni dan, je torej do svojega 18. leta zbral 3 leta zavarovalne dobe. Zato se njegova osebna polna upokojitvena zniža na starost 62 let. Do svojega 60. leta ta delavec zbere 45 let pokojninske dobe in se bo torej smel »predčasno« starostno upokojiti. Toda to bo 2 leti pred njegovo osebno polno starostjo 62 let. Če se bo upokojil na svoj 60. rojstni dan, se bo zato njegova pokojnina trajno znižala za 7,2 % malusa (0,3 % krat 24 mesecev).</i></p> <p><i>Drugi izračun velja za delavca, ki se je zaposlil pri starosti 18 let. Do svojega 60. rojstnega dne zbere torej 42 let pokojninske dobe. Sme se »predčasno« upokojiti, toda njegova polna starost ostane 65 let. Njegova pokojnina se zato trajno zniža za celih 18 % (0,3 % krat 60 mesecev).</i></p> <p>POZOR: Nič več znižanja polne upokojitvene starosti na račun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čiste delovne dobe (pokojninska doba brez dokupov ali dodane dobe), kar danes omogoča delavcem s polno pokojninsko dobo, da se upokojijo brez malusov, • najverjetneje odprava na račun starševstva (oziroma rojenih ali posvojenih otrok), ker gre za pravico, ki nima podlage v plačanih prispevkih. <p>POZOR: Čista delovna doba je bila del dogovora o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja v</p>
---	--	--	---

			<i>Sloveniji, ki ga je ZSSS z vlado podpisala 28. 4. 1999. Zato so se lahko delavci v preteklem desetletju starostno upokojili brez malusov!</i>
Delna upokojitev kot izhod v sili za tiste, ki ne bodo zdržali na delu do 65 leta starosti	Zaposlitev minimalno 2 uri na dan	Zaposlitev minimalno 2 uri na dan	<i>Danes je možna delna upokojitev:</i> <ul style="list-style-type: none"> • upokojitev za 4 ure, • delovno razmerje za preostale 4 ure.
Višina malusa za vsak mesec »predčasne« upokojitve pred polno upokojitveno starostjo	0,3 %	0,3 %	<i>Malus ali trajno znižanje zneska pokojnine = za vsak mesec upokojitve pred 65 let polne upokojitvene starosti se odmerjena pokojnina do smrti zniža za 0,3 %.</i> <p><i>Predlagano bistveno zvišanje malusov: danes namreč znašajo malusi glede na starost:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 58 let - 0,3 %, • 59 let – 0,25 % • 60 let - 0,2 %, • 61 let - 0,15 %, • 62 let - 0,1%, • od 63 let dalje – 0 %. <p><i>POZOR: Pri ženskah s polno pokojninsko dobo nič malusov do leta 2023!</i></p>
Najvišji možni malus oziroma trajno znižanje pokojnine	18 %	18 %	<i>0,3 % krat 60 mesecev (5 let) = 18 %</i> <p><i>Torej skoraj petina pokojnine!!!</i></p>
Bonusi oziroma povišana odmera pokojnine od pokojninske osnove za vsako	2 %	2 %	<i>OPOMBA: do izpolnitve pokojninske dobe 40/38 znaša odmera 1,5 %.</i>

nadaljnjo leto zavarovalne dobe po dopolnitvi polne pokojninske dobe 40/38			<p><i>OPOZORILO: Dogovor o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji, ki ga je ZSSS z vlado podpisala 28. 4. 1999, je določil precej višje bonuse:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>prvo leto 3 %,</i> • <i>drugo leto 2,6 %,</i> • <i>tretje leto 2,2 %,</i> • <i>četrto leto 1,8 %,</i> • <i>kasneje 1,5 %.</i>
Bonusi oziroma trajno povišanje pokojnine za vsak mesec odložitve datuma starostne upokojitve po izpolnitvi polne upokojitvene starosti 65 let	0,3 %	0,3 %	<p><i>OPOZORILO: Dogovor o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji, ki ga je ZSSS z vlado podpisala 28. 4. 1999, je določil drugačne bonuse, ki naj ne bi spodbujali odlaganje upokojitve v nedogled:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>prvo leto 0,3 %,</i> • <i>drugo leto 0,2 %,</i> • <i>tretje leto 0,1 %,</i> • <i>kasneje 0 %.</i>
Obdobje od katerega se odmeri pokojninska osnova	35 let	35 let	<p>18 let</p> <p><i>POZOR: 18 let je bilo določeno v dogovoru o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji, ki ga je ZSSS z vlado podpisala 28. 4. 1999.</i></p> <p><i>POZOR: podaljševanje obdobja za odmero bo občutno znižalo višino pokojnin, odmerjenih po reformi.</i></p> <p><i>POZOR: v pokojninsko dobo se bo v bodoče štelo tudi »malo« delo (pogodbe o delu, avtorske pogodbe, študentsko delo ...). Ni izračunov, kako bo to vplivalo na višino pokojninske osnove.</i></p>

Usklajevanje pokojnin	Švicarska formula: upošteva se 50 % rasti plač in 50 % inflacije	Švicarska formula: upošteva se 50 % rasti plač in 50 % inflacije	<p><i>Usklajevanje z rastjo bruto povprečne plače</i></p> <p><i>OPOMBA: Zaradi formule za usklajevanje pokojnin pokojnine zaostajajo za rastjo plač. V letu 2000 je znašala povprečna starostna pokojnina 75 % in v letu 2008 le še 67 % povprečne plače.</i></p> <p><i>POZOR: švicarska formula pomeni še nižjo rast pokojnin.</i></p>
Nadomestitveno razmerje med plačo in pokojnino	?	?	<i>Julija 2009 je znašala povprečna starostna pokojnina 618,50 €.</i>

REFORMA POKOJNINSKEGA SISTEMA	ROJENI PRED 1. 1. 1960	ROJENI PO 1. 1. 1960	OPOMBE, POJASNILA IN PRIMERJAVE
Začetek izvajanja reforme	1. januarja 2015	1. januarja 2015	
Zavarovanci obveznega pokojninskega sistema se razdelijo v dve skupini	Ostanejo v moderniziranem pokojninskem sistemu	Ni predčasnega upokojevanja pred 65. letom starosti	
Sistem navideznih pokojninskih računov		Vsak posameznik dobi navidezni osebni pokojninski račun, na katerega se beležijo prispevki	

		od njegove plače, ki se enkrat letno indeksirajo glede na rast realnih plač.	
Solidarnost za preprečevanje revščine	solidarnost za preprečevanje revščine na starost omogoča skupna pokojninska blagajna	Po 65. letu starosti posameznik prejema univerzalno pokojnino v višini 40 % minimalne plače v R Sloveniji	<i>Varstveni dodatek k pokojnini se odpravi. Namesto tega lahko posameznik zaprosi državo za socialno pomoč.</i> <i>Obseg solidarnosti v pokojninskem sistemu je bistveno manjši.</i>
Usklajevanje pokojnin		Švicarska formula	
Prispevki se plačujejo		Od vseh prejemkov, od katerih se plača dohodnina	
Odmera pokojnine		Odvisna zgolj od zbranih sredstev na navideznih računih.	
Način usklajevanja pokojnin		Avtomatična indeksacija upošteva: <ul style="list-style-type: none"> • rast plač, • razmerje med številom zavarovancev 	<i>POZOR: Ženske pokojnine bodo nižje, ker ženske v povprečju živijo nekaj let dlje kot moški (tablice smrtnosti)!</i>

		in upokojencev, • pričakovane življenjske dobe.	
Višina pokojnine oziroma nadomestitveno razmerje med plačo in starostno pokojnino		?	<p><i>Jutrišnji upokojenci naj bi svojo socialno varnost na starost zagotavljali s seštevkom 4 pokojnin, ki njaj bi skupaj tvorili »primerno« pokojnino:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. univerzalno pokojnino po 65. letu starosti (40 % minimalne plače),</i> <i>2. pokojnino iz obveznega pokojninskega zavarovanja na podlagi svojega navideznega pokojninskega računa,</i> <i>3. dodatno pokojnino iz kolektivnega zavarovanja pri delodajalcu (na podlagi podjetniške ali panožne kolektivne pogodbe),</i> <i>4. morebitnega dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.</i>

ZAKAJ 65 LET REALNO NI DOSEGLJIVA UPOKOJITVENA STAROST ZA SLOVENSKEGA INDUTRIJSKEGA DELAVCA?

Anketa Evropske fundacije za izboljševanje življenjskih in delovnih razmer iz Dublina (<http://www.eurofound.europa.eu/>) iz leta 2005 je pokazala, da slovenski delavci pogosteje od evropskega povprečja poročajo o trajnih zdravstvenih okvarah zaradi težkih delovnih razmer. Mišično kostne bolezni, ki so najpogostejši razlog za bolniško odsotnost z dela in invalidko upokojitev, so posledica dvigovanja težkih bremen, dela v prisilnih držah in ponavljajočih gibov pri delu s stroji. Ni realno, da bodo tako izčrpani delavci zmogli delo do 65. leta starosti, ki jim bo edino zagotovilo primerno pokojnino. Pričakujemo lahko porast invalidskega upokojevanja in bolniške odsotnosti z dela.

Opozarjamo zlasti na razlike v naslednji razpredelnici med odgovori slovenskih delavcev in delavk v primerjavi z evropskim povprečjem in Švedsko na vprašanje »Ali menite, da boste še zmožni opravljati enako delo po starosti 60 let?« Švedska pokojninska reforma je namreč služila za vzor za izhodišča nove slovenske pokojninske reforme. Pozna se, da so delavci na Švedskem v preteklosti delali z bistveno manj izčrpavajočo tehnologijo. So bolj zdravi in zato lažje zdržijo na delu po starosti 60 let.

ZSSS se bo pogajala za sprejemljive upokojitvene pogoje za današnjo izčrpano generacijo delavcev!

Odstotek delavcev, ki so leta 2005 poročali o trajni zdravstveni okvari zaradi delovnih razmer	Povprečje EU 27	Slovenija
Meni, da sta zdravje in varnost ogrožena zaradi dela	28,6 %	45,6 %
Delo vpliva na zdravje		62,3 %
- EU 27	EU 27 - 35,4 %	
- Nemčija	Nemčija - 23,7 %	
- Velika Britanija	Velika Britanija - 20,8 %	
Težave s sluhom	7,2 %	17,5 %
Bolečine v hrbtu	24,7 %	45,9 %
Bolečine v mišicah	22,8 %	38,2 %
Poškodbe	9,7 %	21,3 %
Stres	22,3 %	37,7 %
Vsesplošna utrujenost	22,5 %	41,1 %
Zmožen opravljati enako delo pri starosti 60 let	EU 27 - 58,2 %	33,7 %
	Švedska skupaj- 69,7 %	SLO moški - 41,9 %
	Švedska moški – 67,8 %	SLO ženske - 23,8 %
	Švedska ženske – 71,7 %	